

PHẦN I. ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Lí do chọn đề tài

Như chúng ta đã biết hoạt động tạo hình là một trong những hoạt động giáo dục giữ vai trò quan trọng trong sự phát triển, hình thành nhân cách cho trẻ mẫu giáo. Việc cho trẻ làm quen với hoạt động tạo hình nhằm giáo dục tình cảm, đạo đức, thẩm mỹ đồng thời tạo điều kiện cho trẻ phát huy năng khiếu góp phần phát triển trí tuệ và thể chất cho trẻ. Khi tạo ra sản phẩm tạo hình trẻ cần có sự kết hợp giữa trí tuệ và thể lực. Đó là sự vận dụng các kỹ năng, kỹ xảo, trí nhớ, trí tưởng tượng, óc sáng tạo... Thông qua hoạt động tạo hình trẻ phát triển các nhóm cơ bàn tay, ngón tay từ vựng về đến linh hoạt, rèn tố chất khéo léo, đồng thời hình thành và giáo dục ở trẻ cảm xúc đối với những tác phẩm nghệ thuật.

Nói đến hoạt động tạo hình chúng ta không thể không nhắc đến màu nước vì đây là một trong những nguyên vật liệu rất gần gũi mà trẻ vô cùng thích thú. Bởi màu nước khi được phối với nhau sẽ tạo ra các màu sắc đa dạng kích thích sự tò mò, hứng thú cho trẻ. Không những thế, màu nước còn mang lại nhiều hiệu quả bất ngờ mà chính trẻ trong quá trình trải nghiệm, trẻ cảm thấy yêu thích những sản phẩm của mình tạo ra. Nhưng hiện nay trong các trường mầm non đa số việc sử dụng màu nước để vẽ thì cũng đơn thuần là vẽ và tô màu trên giấy nên trẻ thường không hào hứng và cảm thấy nhàm chán. Bên cạnh đó một số giáo viên rất ngại cho trẻ sử dụng màu nước trong hoạt động tạo hình vì khi chuẩn bị đồ dùng sẽ mất nhiều thời gian và trong quá trình sử dụng trẻ hay làm đổ màu ra vở, quần áo, bàn ghế. Vậy làm thế nào để trẻ mẫu giáo lớn 5-6 tuổi hứng thú hơn và có nhiều sáng tạo khi sử dụng màu nước để tạo ra những sản phẩm đẹp và phong phú. Với kinh nghiệm thực tế và tâm huyết của tôi, dưới góc độ là một giáo viên mầm non, tôi mạnh dạn nghiên cứu đề tài “ *Ứng dụng màu nước sáng tạo nhằm nâng cao chất lượng hoạt động tạo hình cho trẻ mẫu giáo lớn 5-6 tuổi tại trường mầm non*”

2. Mục đích nghiên cứu

Đưa ra một số biện pháp ứng dụng màu nước sáng tạo trong tạo hình cho trẻ mẫu giáo lớn 5- 6 tuổi để trẻ có khả năng tư duy sáng tạo, phát huy trí tưởng tượng, óc quan sát và khả năng tạo hình của trẻ.

3. Đối tượng nghiên cứu

Trẻ lớp mẫu giáo lớn A4 trường mầm non Giang Biên- Quận Long Biên- Hà Nội.

4. Phương pháp nghiên cứu:

- Phương pháp nghiên cứu lý luận.
- Phương pháp quan sát.
- Phương pháp trực quan.

- Phương pháp dùng lời, thực hành – ôn luyện.
- Phương pháp tìm tòi sáng tạo.

5. Phạm vi nghiên cứu:

Tôi đã nghiên cứu và ứng dụng bắt đầu từ 01/10/2022 và kết thúc vào ngày 25/3/2023.

PHẦN II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. Nội dung lý luận

Tạo hình ngoài phát triển thẩm mỹ cho trẻ còn rèn cho trẻ sự khéo léo, cẩn thận trong mọi hoạt động. Tính cẩn thận, khéo léo rất có ích giúp trẻ học tốt các môn học khác. Màu sắc có tác động rất lớn đến tình cảm, tinh thần của trẻ. Nó như một món ăn không thể thiếu trong thế giới trẻ thơ. Thông qua một sản phẩm tạo hình, ta có thể hiểu được trẻ đang có nhu cầu gì, tâm trạng của trẻ ra sao, trẻ đang vui hay buồn.

Việc sử dụng màu nước trong giờ hoạt động tạo hình làm trẻ cảm thấy thích thú hơn, mong muốn, chờ đợi đến giờ hoạt động tạo hình với màu nước để thỏa sức sáng tạo, được vẽ và tô những màu mà mình thích, được trải nghiệm với các loại màu để tái hiện lại những màu sắc của các sự vật, hiện tượng trong thế giới tự nhiên và “Thế giới màu sắc” trong con mắt của trẻ.

Sự sáng tạo màu nước có thể được trẻ vẽ, tô, in, thổi, và chấm trên các chất liệu như giấy, vải, gỗ, túi ni lông... Bởi vậy muốn trẻ phát huy được khả năng sáng tạo khi sử dụng màu nước nhằm nâng cao chất lượng hoạt động tạo hình thì giáo viên cần tạo nhiều cơ hội để cho trẻ được trải nghiệm với màu nước trên các chất liệu khác nhau.

2. Thực trạng vấn đề

2.1. Thuận lợi

Ban giám hiệu đã đầu tư cơ sở vật chất, đồ dùng cho trẻ hoạt động: Màu nước, khay, giấy, bìa....

Giáo viên có kinh nghiệm trong tổ chức hoạt động tạo hình, biết cách phối màu và có khả năng sáng tạo.

100% trẻ nắm được những màu sắc cơ bản, có kỹ năng tạo hình tốt.

Được sự quan tâm và ủng hộ nhiệt tình của các bậc phụ huynh.

2.2. Khó khăn

Nguyên vật liệu chưa phong phú và đa dạng.

Tài liệu và hệ thống bài tập cho trẻ làm quen với màu nước còn ít.

Giáo viên trong trường chưa chú trọng đến việc cho trẻ làm quen với màu nước.

Trẻ ít được thực hành trải nghiệm nên khi sử dụng màu nước trẻ thiếu tự tin trong việc chọn màu để sử dụng, trẻ rất hay có tâm lý chờ đợi cô hướng dẫn, nhiều trẻ chưa có kỹ năng pha màu, phối màu đậm nhạt, thể hiện luật xa gần cho phù hợp với sản phẩm.

Đa số phụ huynh chỉ chú trọng các môn: Toán, chữ viết.... và coi môn học tạo hình chỉ là một môn phụ nên chưa nhận thức được hết tầm quan trọng của môn tạo hình.

2.3. Kết quả khảo sát đầu năm

Tôi đã tiến hành khảo sát thực tế kỹ năng sử dụng màu nước trên 40 trẻ, bắt đầu từ đầu năm học 1/10/2022 đến 25/3/2023 và có được số liệu như sau:

STT	Kỹ năng sáng tạo màu nước trong hoạt động tạo hình	Đạt	Tỷ lệ %	Chưa đạt	Tỷ lệ %
1	Kỹ năng phối màu	18/40	45%	22/40	55%
2	Kỹ năng thổi màu	23/40	58%	17/40	42%
3	Kỹ năng in, đồ	20/40	50%	20/40	50%
4	Khả năng sáng tạo ra các màu mới	16/40	40%	24/40	60%

3. Các biện pháp đã thực hiện

3.1. Biện pháp 1: Xây dựng kế hoạch cho trẻ hoạt động với màu nước

Ngay từ đầu năm học, tôi đã xây dựng kế hoạch hoạt động cho trẻ sử dụng màu nước dựa trên:

- + Mục tiêu và nội dung chương trình giáo dục lĩnh vực phát triển thẩm mỹ cho trẻ mẫu giáo lớn 5-6 tuổi.
- + Thời gian thực hiện trong một năm học.
- + Điều kiện cơ sở vật chất của lớp.
- + Nhu cầu và khả năng sáng tạo của học sinh.

Tháng thực hiện	Nội dung hoạt động	Hình thức tổ chức
Tháng 9	- Tô màu tranh trường mầm non	- Hoạt động học
	- Vẽ chân dung bạn thân	- Hoạt động học
	- Trang trí mặt nạ trung thu	- Hoạt động góc
	- Thổi màu tạo mái tóc cho bạn	- Hoạt động ngoài trời
Tháng 10	- In đồ từ bàn tay, ngón tay	- Hoạt động học
	- Vẽ người thân trong gia đình	- Hoạt động học
	- Vẽ khu phố, làng xóm	- Hoạt động học
	- Tranh trừu tượng thổi từ máy sấy tóc	- Hoạt động góc

	- Tạo hình từ màu tự nhiên	- Hoạt động học
Tháng 11	- Vẽ chân dung cô giáo	- Hoạt động học
	- Làm thiệp tặng cô	- Hoạt động học
	- Tô màu tranh Đông Hồ	- Hoạt động học
	- Con đường sỏi đá từ bắp ngô	- Hoạt động ngoài trời
Tháng 12	- Vẽ con bò	- Hoạt động học
	- Chú cá đáng yêu in từ bàn tay	- Hoạt động góc
	- Con sâu in từ quả bóng bay	- Hoạt động ngoài trời
	- Làm cây thông Noel	- Hoạt động góc
Tháng 1	- Vẽ lọ hoa ngày tết	- Hoạt động học
	- Pháo hoa ngày tết từ ống hút	- Hoạt động ngoài trời
	- Thổi màu cảnh đào, cảnh mai	- Hoạt động góc
	- Vườn hoa sắc màu từ đĩa	- Hoạt động góc
Tháng 2	- Vẽ theo ý thích	- Hoạt động học
	- Vẽ vườn cây ăn quả	- Hoạt động học
	- Những chiếc lá in từ lá cây	- Hoạt động ngoài trời
	- Cánh đồng hoa in từ trái đậu bắp	- Hoạt động góc
	- In, đồ tạo hình vườn hoa tulip	- Hoạt động góc
	- In vườn cây từ lõi giấy vệ sinh	- Hoạt động góc
Tháng 3	- Trang trí váy tặng mẹ	- Hoạt động học
	- Vẽ ngã tư đường phố	- Hoạt động học
	- Vẽ phương tiện giao thông	- Hoạt động học
	- Tạo váy cho bạn gái từ con lăn	- Hoạt động góc
Tháng 4	- Vẽ tranh bé bảo vệ môi trường	- Hoạt động học
	- Vẽ về biển	- Hoạt động học
	- Làm cầu vồng sắc màu	- Hoạt động học
	- Vẽ bức tranh ngày hè	- Hoạt động góc
	- Quét màu tạo sóng biển	- Hoạt động góc
	- Con mưa rào	- Hoạt động góc
	- Bầu trời ban đêm	- Hoạt động góc
Tháng 5	- Vẽ trường tiểu học	- Hoạt động học
	- Vẽ danh lam thắng cảnh	- Hoạt động học
	- Bé với tranh trừu tượng	- Hoạt động ngoài trời

Qua thời gian triển khai thực hiện kế hoạch trên, tôi nhận thấy việc xây dựng các nội dung thực hiện đã phù hợp với từng tháng và phát huy được tối đa khả năng sáng tạo màu nước cho trẻ trong từng hoạt động.

3.2. Biện pháp 2: Tạo cơ hội cho trẻ được thực hành, trải nghiệm với màu nước.

Hoạt động sáng tạo với màu nước rất hấp dẫn đối với trẻ mầm non, giúp trẻ phát triển được kỹ năng tạo hình như: Kỹ năng phối màu, kỹ năng thổi màu, kỹ năng in, đồ và khả năng sáng tạo các màu... Ngoài ra, trẻ còn phát triển tư duy trừu tượng và kỹ năng giao tiếp tốt. Hoạt động này cũng đòi hỏi ở các bạn nhỏ phải thật khéo léo, tỉ mỉ mới tạo ra được những sản phẩm nghệ thuật độc đáo và mang màu sắc riêng biệt của trẻ.

3.2.1. Kỹ năng phối màu

Việc kết hợp hài hòa giữa các màu sắc để có thể tạo nên những bức tranh sinh động và có chiều sâu, điều đặc biệt nhất là phải hướng dẫn trẻ nhận biết màu sắc cũng như nguyên tắc cơ bản để phối màu tùy theo từng góc độ của bức tranh nhằm truyền đạt nội dung của một tác phẩm. Trên thực tế chúng ta có thể nhìn được hàng triệu màu sắc khác nhau nhưng vẫn phải dựa trên tiêu chuẩn “Bánh xe 12 màu sắc” giúp trẻ không bị loạn màu. Từ đó có thể đưa ra nhiều ý tưởng phối màu sáng tạo cho riêng mình.

*** Phối màu đơn sắc**

Là hướng dẫn trẻ cách sử dụng 1 màu chủ đạo và thay đổi các sắc độ của nó làm cho bức tranh trở nên sắc nét và ấn tượng hơn. Cách phối hợp này giúp cho người xem thấy được trọng tâm của bức tranh.

Ví dụ: Khi dạy trẻ vẽ ngôi nhà tôi đã dạy trẻ dùng màu xanh da trời tô mảng nền để làm điểm nhấn cho ngôi nhà. **(Hình ảnh 1: Trẻ vẽ và tô màu ngôi nhà)**

*** Phối màu tương đồng**

Dạy cho trẻ cách phối các màu gần nhau thường là 3 màu để tạo nên những sắc màu nhã nhặn. Cách phối màu này trẻ thấy được sự đa dạng về màu sắc và không phức tạp rối mắt bởi các màu đứng cạnh nhau.

Ví dụ: Sự phối màu tạo thành bức tranh ngày hè

Khi dạy trẻ vẽ cây tôi đã cho trẻ dùng 3 màu tương đồng: Xanh lá cây đậm, xanh lá nhạt, xanh lá non. Từ bảng phối màu gồm các màu sắc tự nhiên, màu xanh được bổ sung bởi màu lục và màu lam đậm, kết hợp với màu cam của đồi núi, ánh mặt trời ấm nóng. Sự pha trộn này hoàn hảo cho một bức tranh với sắc màu rực rỡ gợi đến một ngày hè đầy sức sống dưới ánh mặt trời.

(Hình ảnh 2: Trẻ vẽ bức tranh ngày hè)

*** Phối màu tương phản**

Tính tương phản trong nghệ thuật chỉ sự sắp xếp các màu sắc mang tính chất đối lập trong một tác phẩm.

Việc dạy trẻ nhận biết và sử dụng 2 màu tương phản để tạo nên bức tranh là điều vô cùng đơn giản đối với lứa tuổi mẫu giáo lớn 5-6 tuổi. Có thể sử dụng sự tương phản giữa màu nóng và màu lạnh, giữa độ đậm và độ nhạt.

Ví dụ: Dạy trẻ vẽ cảnh bầu trời ban đêm. Sử dụng màu đen và trắng để tô màu đen cho bầu trời và tô màu trắng cho hình ngôi sao. Sự kết hợp hài hòa này tạo nên bức tranh vô cùng ấn tượng làm nổi bật những ngôi sao huyền ảo, lung linh trên bầu trời đêm. **(Hình ảnh 3: Trẻ vẽ cảnh bầu trời ban đêm)**

Ở vị trí xa gần, màu sắc cũng thay đổi. Tôi cho trẻ xem nhiều bức tranh khác nhau. Trẻ quan sát và tìm sự khác nhau về màu sắc khi những vật ở gần và những vật ở xa. Những vật ở xa hơn sẽ có kích thước nhỏ hơn, màu sắc cũng nhạt hơn. Những vật ở gần sẽ có kích thước lớn hơn, màu sắc cũng đậm và rõ nét hơn....

3.2.2. Kỹ năng thổi màu

Nghệ thuật phối màu không chỉ dùng cho tô, vẽ mà có rất nhiều cách để tạo ra những sản phẩm tạo hình mà không cần đến bút, ngón tay, chôi... Việc dạy trẻ kỹ năng thổi màu nước sẽ tạo ra nhiều ý tưởng. Từ các nguyên liệu như màu nước, ống hút, giấy tờ hướng dẫn trẻ cách thổi màu tạo ra những bức tranh như: Thổi cành đào, cành mai, tạo hình mái tóc... Để trẻ có kỹ năng thổi màu tốt tôi hướng dẫn trẻ cách nhỏ giọt màu gọn gàng trên trang giấy, cách cầm ống hút, biết lấy hơi dài, ngắt thổi dứt khoát tạo thành cành và cánh hoa sao cho đẹp, biết phối hợp màu sắc để tạo thành những bông hoa có nhiều màu sắc khác nhau, điều quan trọng nhất khi thổi phải biết cách xoay các hướng để tạo ra vẻ tự nhiên của những cành hoa. **(Hình ảnh 4: Thổi màu tạo hình cành hoa)**

3.2.3. Kỹ năng in, đồ

Kỹ năng in, đồ là một kỹ năng tương đối dễ đối với trẻ mẫu giáo lớn. Tuy nhiên để tạo ra những sản phẩm có bố cục hài hòa, phát huy khả năng sáng tạo của trẻ thì giáo viên cần lựa chọn đồ dùng in, đồ phù hợp, thường xuyên thay đổi các đồ dùng cho trẻ để kích thích sự tò mò và khả năng sáng tạo của trẻ. Trong quá trình dạy trẻ kỹ năng in, đồ tôi đã lựa chọn các đồ dùng sau:

+ Các loại củ quả để tạo hình bông hoa, con vật như: Củ sen, quả đậu bắp, củ hành tây, cần tây...

+ Dùng lõi giấy vệ sinh để in tạo hình lá cây.

+ Dùng đĩa để in hình những bông hoa Tulip.

+ In đồ bàn tay, bàn chân của trẻ để tạo hình cây thông, các con vật ngộ nghĩnh...

+ Sử dụng ống hút đã cắt tia để tạo hình pháo hoa...

+ Dùng xốp bột, màng chống sốc để in, đồ hình bông hoa cẩm tú cầu.

(Hình ảnh 5: Trẻ in đồ tạo hình vườn hoa tulip)

3.2.4. Khả năng sáng tạo ra các màu mới

Tôi đã dạy trẻ cách pha màu từ 2 màu nước cơ bản thành 1 màu mới, nhưng để pha từ 2 màu đó tạo ra những màu đậm nhạt dần theo ý muốn thì tôi đã hướng dẫn trẻ như sau:

Trước tiên tôi cho trẻ phân biệt đâu là màu nóng, đâu là màu lạnh. Trẻ sẽ biết những màu nóng gồm: đỏ, cam, vàng, hồng... những màu sắc nổi bật, rực rỡ. Màu lạnh gồm những màu như: Xanh lá cây, xanh dương, tím....là những màu ít nổi bật và mang lại cảm giác mát mẻ.

Ví dụ: Bảng pha màu

Đỏ + Vàng = Cam

Đỏ + Xanh lam = Tím

Đỏ + Trắng = Hồng

Xanh lam + Vàng = Xanh cây

Xanh lam + Đỏ + Vàng = Nâu.....

Ví dụ: Tháng 9 với tiết học “Dạy trẻ tô màu mặt nạ”

Từ các công thức pha màu trên trẻ lớp tôi đã biết tạo ra nhiều màu khác nhau để tô cho những chiếc mặt nạ thêm phần ngộ nghĩnh theo từng gam màu yêu thích của trẻ như mặt nạ thổ màu hồng được tạo ra từ màu đỏ và màu trắng, đây là một gam màu tượng trưng cho sự nhẹ nhàng, dễ thương. Hay việc tạo ra những gam màu nóng như tím, đỏ, cam trẻ lớp tôi đã tô cho những chiếc mặt nạ hình sư tử, hình chú tễu...**(Hình ảnh 6: Trẻ sáng tạo màu nước để tô màu mặt nạ trung thu)**

Cho trẻ trực tiếp pha từ 2 màu cơ bản cho thấy cùng 2 màu đó nhưng khi pha tỉ lệ khác nhau sẽ tạo ra những màu khác nhau. Từ đó trẻ biết điều chỉnh tỷ lệ màu để có được những màu theo mong muốn của mình. Ngoài việc dạy trẻ pha trộn màu nước có sẵn tôi đã hướng dẫn trẻ cách pha màu nước trong thiên nhiên để ứng dụng vào các sản phẩm hàng ngày trong cuộc sống đã giúp cho trẻ phát huy được khả năng sáng tạo riêng biệt.

Ví dụ: Tháng 10 với tiết học “Sáng tạo màu nước từ các nguyên vật liệu tự nhiên” **(Hình ảnh 7: Trẻ tạo hình từ màu tự nhiên)**

Với các nguyên liệu như củ cà rốt, hoa đậu biếc, củ nghệ, củ dền, lá dứa tôi đã hướng dẫn trẻ cách pha màu với nhau để tạo ra màu mới, trẻ cảm thấy rất hứng thú và trẻ đã được trải nghiệm vào việc: Trộn gạo đồ xôi ngũ sắc để tạo hình các con vật ngộ nghĩnh từ khuôn hoặc làm bánh trôi, nhuộm vải...

3.3. Biện pháp 3: Mở rộng vốn hiểu biết và khả năng sáng tạo thông qua các tác phẩm nghệ thuật

Việc giáo viên cho trẻ quan sát với những tác phẩm nghệ thuật nổi tiếng của các họa sĩ trong và ngoài nước giúp cho trẻ mở rộng vốn hiểu biết về nghệ thuật, cách phối màu cũng như bố cục bức tranh từ đó trẻ tiếp thu được những kiến thức, kỹ năng để trẻ thể hiện trong các tác phẩm của mình.

Tôi cho trẻ quan sát các tác phẩm của họa sĩ nổi tiếng như Tô Ngọc Vân với đề tài “Thiếu nữ bên hoa huệ” để trẻ cảm nhận được vẻ đẹp của bức tranh thông qua việc sử dụng 2 màu tương phản đen và trắng, cách vẽ bởi các đường nét mềm mại, uyển chuyển về hình dáng của cô gái Việt Nam thướt tha trong tà áo dài từ đó làm tăng vốn kiến thức về thế giới quan cho trẻ. *(Hình ảnh 8: Trẻ quan sát tranh Thiếu nữ bên hoa huệ của họa sĩ Tô Ngọc Vân)*

Hay cho trẻ mở rộng vốn hiểu biết thông qua tìm hiểu các tác phẩm của họa sĩ Bùi Xuân Phái để biết ông là một trong những họa sĩ tài hoa nhất của nền hội họa Việt Nam, từng được trao nhiều giải thưởng nghệ thuật cả trong và ngoài nước. Qua việc quan sát tác phẩm “Phố cổ” trẻ cảm nhận được 3 màu chính: Màu xanh da trời, đỏ hồng và vàng, hai sắc trắng và đen, bên cạnh đó trẻ còn thấy khá nhiều màu sắc khác như nâu, xanh lá... tạo nên 1 bức tranh có 4 mảng màu làm chủ đạo là xanh, nâu, vàng và trắng, từ đó trẻ cảm nhận được sự sinh động của bức tranh. *(Hình ảnh 9: Trẻ cùng quan sát tranh Phố cổ của họa sĩ Bùi Xuân Phái)*

Ngoài ra trong giờ hoạt động khác tôi thường cho trẻ quan sát những bức tranh của các họa sĩ nổi tiếng trên thế giới như bức tranh “Đêm đầy sao” của họa sĩ Van Gogh để trẻ cảm nhận được sự trù tượng trong nét vẽ và tô màu sáng tạo. Việc sử dụng màu xanh lam và vàng hay những họa tiết cuộn xoáy to nhỏ khác nhau đã tạo nên những điểm nhấn cho bức tranh. *(Hình ảnh 10: Cho trẻ quan sát tranh Đêm đầy sao của họa sĩ Van Gogh)*

3.4. Biện pháp 4: Phối kết hợp với phụ huynh để đầu tư đồ dùng, dụng cụ cho trẻ thực hành

Câu nói của Bác Hồ luôn là kim chỉ nam cho mọi hoạt động:

“ Dễ trăm lần không dân cũng chịu
Khó vạn lần dân liệu cũng xong”

Việc tận dụng các nguyên vật liệu phế thải sẵn có để làm đồ dùng dạy học nhất là môn tạo hình đã trở thành việc làm thường xuyên của giáo viên mầm non. Để có đủ nguyên vật liệu cho trẻ hoạt động, tôi đã trao đổi và tuyên truyền tới tất cả các bậc phụ huynh qua bảng tuyên truyền, Zalo của lớp, qua cuộc trao

đổi trực tiếp trong giờ đón, trả trẻ để phụ huynh hiểu được tầm quan trọng của những đồ dùng đó và cùng bắt tay vào thu gom, tìm kiếm các nguyên vật liệu.

Sau mỗi lần vận động tuyên truyền như vậy tôi đã có rất nhiều các nguyên vật liệu bổ sung vào góc tạo hình như: Các mẫu gỗ, đĩa nhựa, tấm bông, giấy một mặt, vỏ hộp sữa chua, ống hút, cốc giấy, lá cây khô, cành cây khô, vỏ lạc, vỏ ngao, sò, lõi ngô, bẹ ngô, hạt gấc, lõi giấy vệ sinh, que kem, bìa catton, các loại hạt và đặc biệt là các loại rau, củ quả....

Ví dụ: Tháng 11 tôi muốn cho trẻ thực hiện việc tạo ra màu sắc từ thiên nhiên, tôi đã tuyên truyền, vận động phụ huynh mang các loại rau, củ, quả: Củ dền, thanh long đỏ, lá dứa, củ cà rốt, củ nghệ, hoa đậu biếc... Bên cạnh đó tôi còn vận động phụ huynh mang tới lớp những đồ dùng như máy ép, máy xay sinh tố, cối và chày để trẻ có thể xay, ép, giã các loại rau củ quả đó tạo ra những màu sắc vô cùng đẹp mắt. (**Hình ảnh 11: Trẻ xay củ nghệ tạo ra màu vàng**)

Tôi đã đề xuất với phụ huynh 1 tháng/1 lần tổ chức “Ngày hội sắc màu” để phụ huynh và học sinh cùng tham gia. Khi trẻ được tự tay mình tạo ra những màu sắc mới, đẹp mắt và trang trí những đồ dùng, đồ chơi theo ý thích của mình, trẻ cảm thấy rất hứng thú. Việc làm này đã giúp trẻ và phụ huynh xích lại gần nhau hơn, trẻ được thỏa sức sáng tạo từ đó phát huy tính tích cực trong mỗi cá nhân trẻ. Không những thế còn tạo sự gắn kết giữa phụ huynh, cô giáo và học sinh.

Ví dụ: Tháng 12 nhà trường đã tổ chức “Ngày hội sắc màu” với sự tham gia hào hứng của trẻ và sự ủng hộ nhiệt tình từ phía các bậc phụ huynh. Trong ngày hội đó trẻ được sử dụng màu nước để vẽ trên nền làm bằng túi ni lông, một trải nghiệm vô cùng thú vị, rất khác biệt so với tranh trên nền giấy thông dụng khiến cho trẻ rất thích thú, để lại nhiều ấn tượng sâu sắc cho trẻ cũng như các bậc phụ huynh. (**Hình ảnh 12: Trẻ tham gia ngày hội sắc màu**)

4. Kết quả thực hiện

Qua quá trình nghiên cứu và thực hiện, tôi thấy:

4.1. Về phía trẻ

100% trẻ hứng thú, tích cực, say mê trong các hoạt động tạo hình, biết lựa chọn nguyên vật liệu tạo hình và phối hợp các kỹ năng để tạo ra sản phẩm.

Nhiều trẻ phát huy được năng khiếu tạo hình, biết phối hợp màu sắc, hình dạng đường nét tạo ra sản phẩm có nội dung và bố cục cân đối, màu sắc hài hòa.

Trẻ thích thú làm việc cùng cô để tạo ra những sản phẩm tạo hình đẹp mắt từ màu nước, trẻ có nhiều sản phẩm sáng tạo trong mỗi tháng và yêu thích môn tạo hình hơn.

Sau khi tiến hành các biện pháp trên, qua khảo sát đã thu được kết quả:

S T T	Kỹ năng	Đầu năm				Cuối năm				Tăng %
		Đạt	Tỷ lệ %	Chưa đạt	Tỷ lệ %	Đạt	Tỷ lệ %	Chưa đạt	Tỷ lệ %	
1	Kỹ năng phối hợp các màu	18/40	45%	22/40	55%	37/40	93%	3/40	7%	48%
2	Kỹ năng thổi màu	23/40	58%	17/40	42%	39/40	98%	1/40	2%	40%
3	Kỹ năng in, đồ	20/40	50%	20/40	50%	40/40	100%	0/40	0%	50%
4	Khả năng sáng tạo ra các màu mới	16/40	40%	24/40	60%	36/40	90%	4/40	10%	50%

4.2. Về phía giáo viên

Tôi có thêm nhiều kinh nghiệm khi sử dụng màu nước trong hoạt động tạo hình cho trẻ.

Có kỹ năng tổ chức các hoạt động tạo hình một cách tự tin, linh hoạt.

Lớp học được trang trí bằng nhiều bức tranh hay đồ chơi do cô và trẻ tự làm từ màu nước

4.3. Về phía phụ huynh

Phụ huynh nhận thức được tầm quan trọng của việc sử dụng màu nước trong hoạt động tạo hình đối với trẻ, từ đó quan tâm đến sản phẩm tạo hình của trẻ nhiều hơn.

Phụ huynh phối hợp tốt hơn với giáo viên trong công tác chăm sóc và giáo dục trẻ.

PHẦN III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Những ứng dụng sáng tạo của màu nước là tiền đề đầu tiên đưa trẻ bước vào thế giới màu sắc, khơi nguồn xúc cảm để yêu cái đẹp, yêu thẩm mỹ.

Qua thực tế giảng dạy, đến với trẻ ở mọi lúc mọi nơi, tôi nhận thấy việc áp dụng những ứng dụng sáng tạo của màu nước trong hoạt động tạo hình cho trẻ 5 – 6 tuổi tại trường mầm non là vô cùng cần thiết. Nó giúp:

Trẻ phát huy tính chủ động, sáng tạo của mình để ứng dụng vào các hoạt động một cách linh hoạt, mềm dẻo, đáp ứng trình độ phát triển và hứng thú của trẻ trong lớp.

Tìm tòi và sưu tầm để có nhiều hơn những ứng dụng sáng tạo của màu nước trong hoạt động tạo hình.

Làm tốt công tác tuyên truyền giáo dục, phối kết hợp với phụ huynh để

phụ huynh cùng cô giáo sưu tầm cho trẻ thêm nhiều ứng dụng khác của màu nước.

Tăng cường cho trẻ kỹ năng sử dụng màu nước mọi lúc, mọi nơi để tạo ra những sản phẩm khác nhau phong phú đa dạng, để trẻ phát triển một cách toàn diện.

2. Bài học kinh nghiệm

Để đạt được kết quả tốt thì giáo viên phải chú ý một số vấn đề sau:

Cần xây dựng kế hoạch cho trẻ hoạt động với màu nước ngay từ đầu năm học.

Tích cực cho trẻ được thực hành trải nghiệm sử dụng màu nước để trẻ có kỹ năng pha màu, phối màu đậm nhạt, thể hiện luật xa gần cho phù hợp với sản phẩm.

Sưu tầm, sử dụng nhiều nguyên vật liệu khác nhau và khuyến khích trẻ sáng tạo ra nhiều sản phẩm tạo hình và đồ dùng đồ chơi.

Xây dựng môi trường hoạt động tạo hình đẹp, phong phú phù hợp với đặc điểm thực tế của lớp để phát huy tính tích cực, khả năng sáng tạo của trẻ.

Phương pháp hướng dẫn phải dựa vào trẻ, lấy trẻ làm trung tâm.

Tích hợp dạy tạo hình thông qua các hoạt động cần tiến hành từ dễ đến khó, từ đơn giản đến phức tạp, quan tâm đến khả năng từng trẻ để có biện pháp bồi dưỡng phù hợp.

Phối kết hợp với phụ huynh và nhà trường để có sự giáo dục đồng bộ.

3. Đề xuất- Khuyến nghị

Phòng giáo dục và đào tạo tiếp tục tổ chức các chuyên đề phát triển thẩm mỹ cho mọi lứa tuổi để giáo viên có điều kiện học tập trao đổi với các trường trong Quận góp phần nâng cao chất lượng hoạt động cho trẻ phát triển thẩm mỹ ở trường mầm non.

Phòng giáo dục và đào tạo, nhà trường cần có kế hoạch tổ chức “Cuộc thi sáng tạo nhí” cho trẻ để thu hút sự quan tâm, cổ vũ, động viên của đông đảo các bậc phụ huynh, tạo điều kiện tuyên truyền sâu rộng đến đoàn thể và nhân dân về tầm quan trọng trong việc ứng dụng của màu nước.

Các cấp, ngành cần đầu tư, hỗ trợ kinh phí xây dựng thêm cơ sở vật chất cho trường. Bổ xung thêm nhiều đồ dùng các môn học đặc biệt là môn tạo hình.

Trên đây là một số ứng dụng màu nước sáng tạo nhằm nâng cao chất lượng hoạt động tạo hình cho trẻ mẫu giáo lớn 5-6 tuổi tại trường mầm non mà bản thân tôi đã thực hiện tại lớp của mình, chắc chắn không tránh khỏi những thiếu sót, mong được sự góp ý để đề tài của tôi hoàn thiện hơn nữa.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

PHỤ LỤC HÌNH ẢNH MINH HỌA

Hình ảnh 1: Trẻ vẽ và tô màu ngôi nhà

Hình ảnh 2: Trẻ vẽ bức tranh ngày hè

Hình ảnh 3: Trẻ vẽ cảnh bầu trời ban đêm

Hình ảnh 4: Trẻ thổi màu tạo hình cành hoa

Hình ảnh 5: Trẻ in đồ tạo hình vườn hoa tulip

Hình ảnh 6: Trẻ sáng tạo màu nước để tô màu mặt nạ trung thu

Hình ảnh 7: Trẻ tạo hình từ màu tự nhiên

Hình ảnh 8: Trẻ quan sát bức tranh Thiếu nữ bên hoa huệ của họa sĩ Tô Ngọc Vân

Hình ảnh 9: Trẻ cùng quan sát bức tranh Phố cổ của họa sĩ Bùi Xuân Phái

Hình ảnh 10: Cho trẻ quan sát tranh Đêm đầy sao của họa sĩ Van Gogh

Hình ảnh 11: Trẻ xây củ nghệ tạo ra màu vàng

Hình ảnh 12: Trẻ tham gia “Ngày hội sắc màu”

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Giáo trình giáo dục học mầm non – Nguyễn Thị Hoà (Trường đại học sư phạm Hà Nội).
- Sách chương trình giáo dục mầm non 5 - 6 tuổi (Bộ giáo dục và đào tạo ban hành).
- Tạp chí giáo dục mầm non do nhà trường phát hàng tháng.
- Vở tạo hình: Lứa tuổi 5 - 6 tuổi.
- Sách sáng tạo với màu nước của nhà xuất bản Đại học sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.
- Qua các trang mạng internet: <http://www.sangtaomamnon/.com>